

Református Szemle

Az Erdélyi Református Egyházkerület
a Királyhágómelléki Református Egyházkerület
és az Evangélikus–Lutheránus Egyház
hivatalos lapja

Százötödik évfolyam
2012. március–április

2

Református Szemle

Alapítás: 1907

Kéthavonta megjelenő teológiai tudományos folyóirat
Kiadja az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa

FŐSZERKESZTŐ

Dr. ADORJÁNI ZOLTÁN
email: adorjani@proteo.hu, tel.: 0744-989-052

FELELŐS SZERKESZTŐ

Dr. BUZOGÁNY DEZSŐ
email: buzogany@proteo.hu, tel.: 0744-254-208

MUNKATÁRSAK

Dr. Balogh Csaba
Dr. Geréb Zsolt
Dr. Kolumbán Vilmos József
Dr. Kovács László Attila
Dr. Molnár János
Dr. Pásztori-Kupán István

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG

THEOLOGIA BIBLICA

Dr. Herczeg Pál (Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Kara – HU)
Dr. Marjovszky Tibor (Debreceni Református Hittudományi Egyetem – HU)

THEOLOGIA PRACTICA

Dr. Fekete Károly (Debreceni Református Hittudományi Egyetem – HU)
Dr. Fekete Csaba (Debreceni Református Hittudományi Egyetem – HU)

THEOLOGIA SYSTEMATICA

Dr. Szűcs Ferenc (Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Kara – HU)
Dr. Fazakas Sándor (Debreceni Református Hittudományi Egyetem – HU)

HISTORIA ECCLESIAE

Dr. Dienes Dénes (Sárospataki Református Hittudományi Akadémia – HU)
Dr. Ferenc Postma (Vrije Universiteit Amsterdam – NL)

ISSN 0254-4458

Szerkesztőség és kiadóhivatal: 400079 Kolozsvár, Király utca (str. I. C. Brătianu) 51. sz.

Telefon: 0264-592-453

Bankszámla: BCR Cluj – RO66RNCB0106026604570001

Megrendelés: e-mail: iratterjesztes@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület Misztótfalusi Kis Miklós
Sajtóközpontjának nyomdájában

THEOLOGIA BIBLICA

Németh Áron: *Hapax legomenonok a 72. zsoltárban. Ókori, középkori és újkori értelmezési kísérletek*..... 121

THEOLOGIA PRACTICA

Ittész Gábor: *Üdvképek, szentségek és a szentek közössége. Teológiai súlypontok Luther meghalásra felkészítő sermójában*..... 148

THEOLOGIA SYSTEMATICA

Papp Zsolt: *Különbségek az egyéni és közösségi etika kérdéskörében*..... 166

HISTORIA ECCLESIAE

Magyar Balázs Dávid: *„Könyv kell hát, hadd ismerjük meg Kálvin nagy szellemét!”
Revész Imre Kálvin-életrajzának keletkezése, kiadása és recepciója* 176

Commemoratio

Gaal György: *Szathmári Pap Károly – Kolozsvár szülötte, Bukarest művésze. Születése 200. évfordulójára*..... 198

VARIA

Bibliopolium

Fazekas Csaba: *Kovács Ábrám: Hitvédelem és egyházjasság. A debreceni új ortodoxia vitája a liberális teológiával* 208

Péter Csaba: *Peres Imre (szerk.): Kezdetben volt az Ige. Tanulmánykötet Lenkeyné Semsey Klára tiszteletére, 80. születésnapja alkalmából* 212

Recensio

Balogh Béla: *Biblische Notizen 2011/149* 214

Novum

Adorjáni Zoltán (szerk.): *Tókécs István: IGE-hirdetés című könyvének bemutatója* 217

THEOLOGIA BIBLICA

Áron Németh: *Hapax legomena in Psalm 72. Ancient, Mediaeval and Modern Attempts of Interpretation*
Hapax legomena im Psalm 72. Altertümliche, mittelalterliche und neuzeitliche Deutungsversuche
Hapax legomena dans le Psaume 72. Tentatives d'interprétation dans l'antiquité, le moyen âge
et le temps moderne..... 121

THEOLOGIA PRACTICA

Gábor Ittzés: *Images of Grace, Sacraments, and the Communion of Saints. Theological Emphases in Luther's Sermon on Preparing to Die*
Heilbilder, Heiligtümer und Gemeinschaft der Heiligen. Theologische Schwerpunkte in dem fürs Sterben vorbereitenden Sermon von Luther
Images du salut, les sacrements et la communion des saints. Les points théologiques principaux du sermon préparatif à la mort de Luther..... 148

THEOLOGIA SYSTEMATICA

Zsolt Papp: *Differences Between Individual and Community Ethics*
Unterschiede zwischen der individuellen und gesellschaftlichen Ethik
Différences entre individuel et communauté éthique 166

HISTORIA ECCLESIAE

Balázs Dávid Magyar: *“This Book We Need! Let us Discover the Great Spirit of Calvin!”*
The Edition, Publication, Background, and Reception of the Life of Calvin by I. Révész (1864)
„Man braucht das Buch um Calvins grossen Geist kennenzulernen.“ Entstehung, Auflage und Reception der Calvin-Biographie von Imre Révész
»Alors il faut un livre, afin que nous connaissions le grand esprit du Calvin!« La formation, l'édition et la réception de la biographie de Calvin d'Imre Révész..... 176

Commemoratio

György Gaal: *Károly Szathmári Pap – Native of Cluj/Kolozsvár, Artist of Bucharest*
Károly Szathmári Pap – Sohn von Klausenburg, Künstler von Bukarest
Károly Szathmári Pap – natif de Kolozsvár, l'artiste de Bucharest 198

VARIA

Bibliopolium

Csaba Fazekas: *Ábrahám Kovács: Apologetics and ecclesialism. The Debate Between the New Orthodoxy of Debrecen and Liberal Theology*
Ábrahám Kovács: Apologie und Kirchlichkeit. Die Diskussion der Debrecener neuen Orthodoxie mit der liberalen Theologie
Csaba Fazekas: Ábrahám Kovács: Apologétique et ecclésiastisme. La dispute de la nouvelle orthodoxie de Debrecen et la théologie libérale..... 208

Csaba Péter: *Imre Peres (ed.): In the beginning was the Word. Papers in Honour of Klára Lenkeyné Semsey on her 80th Birthday*
Imre Peres (Redakteur): Im Anfang war das Wort, Essayband zu Ehren Klára Lenkey-Semsey, zum Anlass ihres 80. Geburtstags
Imre Peres (réd.): Au commencement était la Parole. Volume d'études en l'honneur de Klára Lenkey Semsey, à l'occasion de son 80ème anniversaire 212

Recensio

Béla Balogh: *Biblische Notizen 2011/149* 214

Novum

Zoltán Adorjáni: *Presentation of the volume WORD-preaching by István Tőkés*
Präsentierung des Buches WORTverkündigung von István Tőkés
La présentation du volume d'István Tőkés: La prédication de la PAROLE 217